

NOVOSTI

Sjećanja župnika na prvoj crti, današnjega biskupa Vlade Košića: „Bog je bio s nama i nije dopustio da se unište – ni naša vjera, ni naš narod“

7 AGDER (IKA) 29.11.2024. / 15:34

Braniteljima su u vrijeme Domovinskoga rata veliku podršku davali i katolički svećenici. Oni su na prvoj crti bojišnice dijelili ratnu svakodnevicu s braniteljima. Iako nisu nosili oružje ni sudjelovali u borbama, blizina vojnih kapelana bila je ključna za duhovno snaženje i buđenje nade borcima za obranu Hrvatske.

Četiri godine nosio je žuti karton prognanika u Domovinskome ratu; predano se zauzimao za pomoć izbjeglicama, a dio njih zbrinuo je u svojem rodnom kraju; živio je na samoj liniji razgraničenja na Banovini, u blizini kontrolne točke mirovnih snaga UN-a – to su tek neke od ratnih slika kojih se prisjeća današnji sisački biskup Vlado Košić koji je od 1990. do 1995. bio župnik u ratom zahvaćenim područjima – okupiranim župama Petrinji i Hrastovici – te svjedočio uništavanju katoličke prisutnost u tim krajevima.

Bilo je teško povjerovati da će izbiti rat

Župnik na prvoj crti, današnji biskup Košić, došao je u rujnu 1990. u Hrastovicu u župu sv. Bartola i ubrzo već početkom sljedeće godine započeo s obnovom crkve. U to vrijeme nije vjerovao da će do rata doći: „Čudno bi bilo da znamo da se sprema rat, a da ulazimo u tolike investicije i obnove. Sve do ljeta 1991. činilo se da su to samo pojedinačni incidenti. Mislio sam da će prestati, bilo je teško povjerovati da će izbiti rat. Ali Bog je bio s nama i nije dopustio da se unište – ni naša vjera, ni naš narod.“

Biskup Košić živio je u Mošćenici, filijali petrinjske župe, uz samu liniju razgraničenja na Banovini, u blizini kontrolne točke mirovnih snaga UN-a / Foto: Arhiv knjige „Župnik na prvoj crti“

Svoja je sjećanja na pet godina službe na Banovini mons. Košić zapisao u knjizi „Župnik na prvoj crti“, ali i danas – tri desetljeća nakon tih dramatičnih događaja – u razgovoru se prisjeća brojnih detalja iz ratnih dana, susreta, ljudi... „Sve sam to duboko proživljavao, to razdoblje me uvelike obilježilo“, svjedoči.

Osim brige za svoje župljane, od kojih su mnogi morali napustiti svoje domove, tadašnji župnik Košić na ratnom je području u pastoralnom radu veliku pažnju posvećivao i braniteljima. „Tada još uvijek nije postojala vojna biskupija, ali mi svećenici na terenu bili smo na usluzi našim braniteljima. Bili smo uz vojsku, pružajući im duhovnu potporu, utjehu i podršku. Kada sam se 1992. nastanio u Mošćenici, jedinoj filijali petrinjske župe u kojoj se moglo boraviti, više sam puta sa svojim kolegama svećenicima odlazio u pet sela preko Kupe koja su bila pod kontrolom hrvatske vojske. Sjećam se kako smo prelazili pontonski most kako bi stigli do Nebojana, Mokrica, Dumače... Tamo smo s braniteljima koji su držali liniju fronte slavili misu na otvorenom, u dvoranama, barakama... Jedna od zadaća bila mi je nabaviti što više krunica, blagosloviti ih i podijeliti braniteljima, ispraćajući ih s molitvama u opasne situacije koje su ih čekale. Također, za Božić i Uskrs nosio bih im i katoličke kalendare“, govori biskup Košić.

Križni put okupiranih župa

Prisjeća se i lijepih trenutaka provedenih s braniteljima – molitava, zajedništva i susreta ispunjenih nadom. No, ipak ratni su dani donosili teške trenutke. „Nažalost, došlo je i do toga da smo vojnike morali posjećivati u bolnicama ili voditi njihove sprovode. Stradalo je puno naših zapovjednika i vjernika. Sloboda kojoj smo se radovali bila je skupo plaćena, a mnoge su obitelji bile zavijene u crno. Bio sam uz svoje vjernike u tim teškim trenucima. Prisutnost nas svećenika bila je dragocjena.“

Na jednom od križnih putova Banovine od Siska do Mošćenice tijekom kojih se molilo za povratak prognanih i slobodu zatočenih i nestalih / Foto: Arhiv knjige „Župnik na prvoj crti“

Zbog osjećaja odgovornosti prema ljudima kojima je bio potreban i poslan, biskup Košić nije htio napustiti svoje župljane. Tek je Božić 1991. i Uskrs sljedeće godine proveo u župi Lučko-Stupnik, no ubrzo se vratio i smjestio u Mošćenici. U ljeto 1992. obnavljao je sa župljanima kapelu sv. Jakova u Mošćenici, a pored nje su postavili i montažnu kuću ili kako je biskup Košić naziva „baraku“ koja je služila kao privremeni župni stan. „I ja sam četiri godine nosio žuti karton prognanika, ali moja je zadaća – na što sam i danas ponosan – bila biti blizu ljudima. Posebno su mi bile poticajne riječi pape Ivana Pavla II., izrečene 1994. godine u zagrebačkoj katedrali. Sveti Otac tada je zahvalio svima koji su ostali uz prognanike i naglasio da svećenici trebaju nastaviti biti uz ljude koji su doživjeli ratne strahote. Te su riječi bile ohrabrenje za nas koji smo služili u tim teškim uvjetima.“ Tako je tijekom Domovinskoga rata mons. Košić redovito posjećivao prognane Petrinjce i Hrastovčane. Nedjeljne mise slavili su u popodnevnim satima u sadašnjoj sisačkoj katedrali, koja je tih godina bila ne samo duhovno, nego i društveno-kulturno središte Petrinjaca. Iako su bili u progonstvu, taj je život bio vrlo aktivan i željeli su održati zajedništvo, svjedoči mons. Košić te se prisjeća kako je organizirao križne putove. „Nekoliko puta imali smo križni put od Siska do Mošćenice, do crte razdvajanja UNPROFOR-a. Imali smo 14 križeva koji su simbolizirali 14 župa okupiranih na Banovini.“

Biti blizu ljudima koji pate i trpe

Prije nego je premješten na novu službu u Zagreb župnik Košić 10. kolovoza 1995. slavio je prvu, tihu misu na temeljima srušene crkve sv. Lovre u Petrinji / Foto: Arhiv knjige „Župnik na prvoj crti“

Na pitanje može li rat približiti čovjeka Bogu, biskup Košić je odgovorio: „Koliko god bilo teško i tragično proživljavati dane u ratu i biti u stalnoj mogućnosti da nastradaš, čovjek se nekako više preda u Božje ruke. Vidio sam da su se i sami ljudi više okretali Bogu, sakramentu ispovijedi i misama. Iako smo bili u progonstvu, išli smo i na hodočašća u Mariju Bistricu i na Bleiburg. Zaista, mogu posvjedočiti da iako je rat donio veliku tragediju i zlo, s druge strane osjećali smo i ljubav i solidarnost.“

Tu blizinu osjećao je i od tadašnjega zagrebačkoga nadbiskupa kardinala Franje Kuharića. On je na kraju rata, 24. kolovoza 1995. predvodio misu na župnom proštenju u Hrastovici. Oltar je bio postavljen na prašnjavoj makadamskoj cesti koju su Srbi iz čiste objesti probili kroz mjesto na kojemu je cijelim krajem dominirala porušena crkva sv. Bartola. Uz oltar bili su postavljeni slika i maketa silom nestale crkve, a na oltaru je visjela slika zaštitnika mjesta. „Kardinal Kuharić volio je obilaziti naše ljude, oni su mu bili zahvalni, osjećali su da su mu na srcu. Želio je biti blizu ljudima koji pate i trpe“, kaže biskup Košić.

Ne uzvraćati zlo za zlo

Biskup Košić na svoje je uši slušao proročke Kuharićeve riječi izgovorene 1991. u Petrinji: „Ako je moj protivnik spalio moju kuću, ja neću zapaliti njegovu! Ako je razorio moju crkvu, ja neću ni dirnuti njegovu, dapače, čuvat ću je. Ako je napustio svoj dom, ja neću ni igle uzeti iz njegova! Ako je ubio moga oca, brata, sestru, ja neću vratiti istom mjerom, nego ću poštovati život njegova oca, brata, sina, sestre. To je Evanđelje, možda teško razumljivo pogaženom i poniženom čovjeku, pogaženom i poniženom narodu, ali to je Evanđelje zalag pobjede.“

„Sjećam se da je kardinal Kuharić došao nenajavljeno na tu proslavu, svi smo očekivali da će misu predvoditi kanonik Josip Klarić. Bio sam dirnut tim njegovim riječima, pogodile su me. Priznajem, nisam ih tada posve razumio, a neki su mi branitelji pristupali i govorili da takav govor narušava borbeni moral. No te riječi treba razumjeti u kršćanskom duhu.“

Kardinal Kuharić nije rekao da se ne branimo, nego da ne uzvraćamo zlo za zlo“, podsjetio se biskup Košić, a te su znamenite Kuharićeve riječi ovjekovječene na spomen-ploči postavljenoj uz petrinjsku crkvu.

Autor: Ivan Tašev, novinar Glasa Koncila (itasev@glas-koncila.hr)

Tekst je dio novinarskoga projekta „Oprostom do domovine: Svjedočanstva svećenika dušobrižnika branitelja iz Domovinskoga rata“, objavljen u sklopu programa poticanja novinarske izvrsnosti u 2024. godini Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.

AEM agencija za elektroničke medije

Daljnje korištenje vijesti u medijima samo uz prethodno odobrenje izdavača.
Sva prava pridržana © 2018 - 2024 Hrvatska katolička mreža